

سوالات تستی فصل سوم فلسفه دوازدهم انسانی (پرواز)

درس ۹: آغاز فلسفه در جهان اسلام

۱- درباره نهضت ترجمه کدام گزینه درست است؟

- ① کتاب‌ها تنها از زبان یونانی ترجمه می‌شد.
- ② ترجمه مختص متون فلسفی و پزشکی بود.
- ③ مترجمان جایگاه مهمی نداشتند.
- ④ نهضت ترجمه از زمینه‌های شکل‌گیری حیات فلسفی مسلمانان بود.

۲- کدام گزینه درباره «حیات عقلی» و «حیات فلسفی» نادرست است؟

- ① با ظهور اسلام فرصت تفکر و اندیشه ورزی برای مردم فراهم آمد و حیات عقلی با تکریم علم و عالمان همراه بود.
- ② پیامبر اکرم (ص) و قرآن کریم پایه‌گذار حیات عقلی جامعه اسلامی بودند که بعد از دو قرن به حیات فلسفی انجامید.
- ③ فیلسوفانی مانند فارابی و ابن سینا با آموختن یادگارهای فیلسوفان یونان سبب پیدایش حیات عقلی و فلسفی در جامعه اسلامی شدند.
- ④ نهضت ترجمه متون که از قرن دوم هجری آغاز شد یکی از زمینه‌های شکل‌گیری «حیات فلسفی» در جهان اسلام بود.

۳- توصیف ویژگی‌های فرشتگان در کلام امیرالمؤمنین (ع) با کدام یک از عوامل زمینه ساز حیات عقلی هم خوانی دارد؟

- ① دعوت به یادگیری علم و دانش ملت‌ها و تمدن‌های دیگر و استفاده از آن‌ها
- ② ارزش قائل شدن برای اصل تفکر و خردورزی
- ③ طرح مباحث علمی و عقلی و فلسفی و به کار گرفتن شیوه‌های مختلف استدلال
- ④ مذمت پیوسته نادانی و جهل، به طوری که در جامعه یک ویژگی منفی تلقی شود.

۴- کدام گزینه با نظر فارابی درباره «مردم مدینه فاضل» مغایرت دارد؟

- ① همه اعضا متناسب با ظرفیت‌های خود در جای مناسبی قرار گرفته‌اند.
- ② برخی از اعضای مدینه فاضله بر برخی دیگر مقدم‌اند.
- ③ کسی باید بر دیگران برتری داشته باشد و بر مردم ریاست کند.
- ④ مناصب و جایگاه‌ها به صورت هماهنگ و مساوی تقسیم شده است.

۵- کتابی که «با دقت نظرات ارسطو را تشریح می‌کند» و کتابی که «نقاط مشترک اندیشه‌های افلاطون و ارسطو را می‌یابد» توصیف کدام یک از کتاب‌های فارابی است.

- ① اغراض ما بعد الطبیعه - الجمع بین رأی الحکیمین
- ② احصاء العلوم - الجمع بین رأی الحکیمین
- ③ اغراض مابعدالطبیعه - آراء اهل مدینه فاضله
- ④ احصاء العلوم - آراء اهل مدینه فاضله

۶- فارابی معتقد است که انسان بر حسب خود به زندگی اجتماعی برای نیل به گرایش دارد.

- ① نیاز - سعادت
- ② فطرت - سعادت
- ③ عقل - نیازهای متقابل
- ④ تجارب - نیازهای متقابل

۷- درباره دیدگاه فارابی کدام گزینه درست است؟

- ① او از سیاستمداران زمان خود بود و به این جهت دیدگاهی در فلسفه سیاسی مطرح کرد.
- ② مسیر سعادت و کمال انسان از زندگی دور از اجتماع می‌گذرد.
- ③ ریاست جامعه باید بر عهده کسی باشد که به عالی‌ترین درجات تعقل رسیده است.
- ④ رهبر جامعه کسی جز پیامبر نیست و مردم را به سمت سعادت و لذت‌های دنیوی هدایت می‌کند.

۸- کدام مورد از ویژگی‌های ضروری رئیس مدینه فاضله نیست؟

- ① نبوت
- ② سرشت عالی
- ③ اتصال پیوسته با ملک وحی
- ④ رهبری به سوی سعادت

۹- فلسفه اسلامی در آغاز متکی بر آراء بود و فارابی اثری را در تبیین نظرات او در کتاب نوشت

۱) ارسطو - جمهوری ۲) افلاطون - جمهوری

۳) ارسطو - مابعدالطبیعه ۴) افلاطون - مابعدالطبیعه

۱۰- با توجه به فلسفه سیاسی فارابی کدام مورد نادرست است؟

۱) با اینکه وی آثار متعددی در این زمینه نوشت اما با اهل سیاست معاشرتی نداشت.

۲) انسان فقط به جهت نیاز به هموعان خویش به زندگی اجتماعی گرایش دارد.

۳) مسیر سعادت و کمال انسان از زندگی اجتماعی می‌گذرد.

۴) مهم‌ترین تفاوت مدینه فاضله و جاهله در هدف آن‌ها است که با نوع سعادت ارتباط می‌یابد.

۱۱- کدام مورد درباره ویژگی‌های مردم مدینه جاهله درست نیست؟

۱) به دنبال سلامت جسم و لذات فراوان هستند.

۲) مهم‌ترین تفاوتشان با مردم مدینه فاضله در هدف است.

۳) اگر به سعادت مورد نظرشان دست نیابند، گمان می‌کنند که به بدبختی افتاده‌اند.

۴) در جستجوی سعادت نیستند.

۱۲- کدام عبارت درباره ویژگی‌های بدن سالم و مدینه فاضله صحیح نمی‌باشد؟

۱) در اعضاء بدن هیچ عضوی ریاست ندارد.

۲) هر عضوی متناسب با ویژگی خود وظیفه‌ای دارد.

۳) اعضاء مدینه برخی بر دیگران مقدم هستند.

۴) هر عضو می‌بایست وظیفه خود را به نحو احسن انجام دهد.

۱۳- کدام گزینه با دیدگاه فارابی در مورد مدینه فاضله و مدینه جاهله سازگار نیست؟

۱) سعادت دنیوی در مدینه فاضله همان هدف نهایی مردم در مدینه جاهله است.

۲) مهم‌ترین تفاوت میان این دو مدینه همان است که می‌تواند متضمن سعادت یا بدبختی افراد

آن جامعه شود.

۳) رسیدن به سعادت حقیقی در مدینه فاضله بدون رهبری آن جامعه ممکن نیست.

۴) تقدم و تأخر اعضای مدینه فاضله ذاتی نیست اما تقدم و تأخر اعضای بدن انسان ذاتی است.

۱۴ - کدام گزینه از ویژگی انسان مدنی بالطبع از نظر فارابینیست؟

- ① گرایش به اجتماع، در درون انسان یافت می‌شود.
 - ② به صورت ارادی و غیر ارادی، جوامع بشری شکل می‌گیرد.
 - ③ انسان همواره به دنبال سعادت خود و جامعه است.
 - ④ گرایش به اجتماع در انسان صرفاً انتسابی است.
- ۱۵ - ارسطو و افلاطون، در چه موضوعاتی بر فلسفه اسلامی تأثیر گذاشتند؟

- ① ماده و محتوا فلسفه سیاسی و نظام فلسفی
 - ② مبانی فلسفه و نظام سیاسی
 - ③ استدلال‌های فلسفی و مبانی فلسفی
 - ④ شکل و صورت فلسفی سیاسی و نظام فلسفی
- ۱۶ - در کدام گزینه، عبارت اول درست و عبارت دوم نادرست است؟

- ① در مدینه جاهله هدف مردم فقط سلامت جسم و فراوانی لذت‌های دنیایی است - ابن‌سینا در کتابی به نام «اغراض ارسطو فی کتاب مابعدالطبیعه» با دقت و توانایی بسیار نظرات ارسطو را شرح می‌کند.
- ② نهضت ترجمه از قرن دوم هجری آغاز شد و منحصر به دانش فلسفه نبود - اولین فیلسوف مسلمان به نام «ابو یوسف یعقوب بن اسحاق کندی» حدود ۲۷۰ کتاب و رساله از خود به یادگار گذاشته است.
- ③ حیات تعلقی مسلمانان، با ظهور اسلام و تشکیل جامعه اسلامی آغاز شده است - ویژگی اصلی حکمت مشاء همان صورت استدلالی آن و الگو گرفتن از ارسطو بود.
- ④ از آنجا که ارسطو در مباحث فلسفی بیش از هر چیز به قیاس برهانی تکیه می‌کرد، فلسفه اسلامی نیز صورت استدلالی قوی به خود گرفت - فارابی کتابی به نام الْجَمْعُ بَيْنَ رَأْيَيِ الْحَكِيمَيْن دارد که در آن، نظرات افلاطون و ارسطو را بیان می‌کند.

۱۷ - در کدام گزینه، هر دو عبارت صحیح هستند؟

- ① سرشت فلسفه اسلامی از همان آغاز تقریباً استدلالی بود - فارابی در فلسفه سرآمد روزگار بود.
- ② فلسفه اسلامی متکی بر آراء ابن سینا بود - طبق دیدگاه فارابی در بدن سالم قلب بر همه اعضا بدن ریاست دارد.
- ③ مهم ترین تفاوت مدینه فاضله و جاهله در هدف است - کتاب اغراض ارسطو فیما بعدالطبیعه بعدها راهنمای ابن سینا در فهم کتاب ارسطو شد.
- ④ ارسطو بیش از هر چیز به قیاس برهانی تکیه می کرد - حکمت از نظر یک فیلسوف مشایی فنی استدلالی و حسی است.

درس ۱۰: دوره میانی

۱۸ - کدام گزینه با طبیعت شناسی ابن سینا موافق است؟

- ① با نگاه به بخش کوچکی از جهان می توانیم درباره جهان داوری کنیم.
- ② عالم طبیعت با لطف خدا به وجود آمده و نظم آن حاصل اتفاق است.
- ③ اجزاء این عالم هر کدام طبع و ذات خاص خود را دارند.
- ④ کشف ویژگی ها و روابط بین اشیا در طبیعت شناسی ابن سینا جایگاهی ندارد.

۱۹ - رخ دادن کدام گزینه از نظر ابن سینا، محال است؟

- ① قرار گرفتن مانع بر سر راه کمال اشیا
- ② وجود حوادث ویرانگر در جهان
- ③ اختلال در نظم کلی جهان طبیعت
- ④ قرار گرفتن مانع ظاهری بر سر راه طبیعت

۲۰- گزینه نادرست درباره طبیعت شناسی ابن سینا کدام است؟

۱) علت نام گذاری این عالم به طبیعت آن است که اجزای عالم جداگانه و خود عالم هم به عنوان یک کل طبع و ذاتی دارند.

۲) تأمل در رابطه طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها، انسان ها را مصداق آیه «انما یخشی الله من عباده العلماء» می‌کند.

۳) وقایع بد و به ظاهر شر عالم طبیعت، در نظم کلی جهان نیز تأثیر شر دارند.

۴) ترکیب و تألیف جهان به گونه ایست که نظام احسن را تحقق می‌بخشد.

۲۱- کدام گزینه به ترتیب نام اثر متناظر با عبارات زیر را مشخص کرده است؟
الف) شکل مختصر شده کتاب شفاست.

ب) دارای بیست جزء و ۲۸ هزار مسئله است.

ج) آخرین دیدگاه‌های ابن سینا در حکمت را شامل می‌شود.

د) به زبان فارسی و برای حاکم اصفهان نوشته شده است.

۱) اشارت و تنبیهات، نجات، دانشنامه علایی، انصاف

۲) نجات، انصاف، اشارت و تنبیهات، دانشنامه علایی

۳) انصاف، اشارت و تنبیهات، نجات، دانشنامه علایی

۴) نجات، انصاف، دانشنامه علایی، اشارت و تنبیهات

۲۲- از نظر ابن سینا، طبع عالم طبیعت به عنوان کل و طبع اجزای آن به عنوان جز حرکات آن است و مقصد عالم طبیعت است.

۱) علت - مقصد در ذات عالم طبیعت است.

۲) علت - مقصد خارج از ذات عالم طبیعت است.

۳) معلول مقصد در ذات عالم طبیعت است.

۴) معلول - مقصد خارج از ذات عالم طبیعت است.

۲۳- توضیحات زیر به ترتیب، وصف کدام یک از آثار ابن سیناست؟

«آخرین دیدگاه‌های ابن سینا را در بر دارد»، «کتاب به زبان پارسی»، «دایره المعارف علمی و فلسفی»، «فرهنگ نامه پزشکی».

۱) انصاف، نجات، شفا، قانون

۲) انصاف، نجات، قانون، شفا

۳) اشارات و تنبیهات، دانشنامه علایی، شفا، قانون

۴) اشارات و تنبیهات، دانشنامه علایی، قانون، شفا

۲۴- کدام عبارت در تعریف طبیعت نزد ابن سینا مناسب نیست؟

۱) طبیعت مرتبه‌ای از هستی است که رو به مقصد خاص دارد.

۲) مقصد عالم امری ماورائی و خارج از ذات عالم طبیعت است.

۳) طبیعت هر شیء آن را به سوی خیر و کمال مطلوبش سوق می‌دهد.

۴) طبع طبیعت ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است.

۲۵- کدام گزینه با نظر ابن سینا درباره طبیعت هماهنگ و سازگار نیست؟

۱) عالم طبیعت نظام احسن است.

۲) چهار فصل نماد اعتدال کلی جهان است.

۳) همه نواقص و شرور زمینه ساز خیر کلی جهان طبیعت هستند.

۴) طبیعت بالاترین مرتبه کمال هستی است.

۲۶- با توجه به طبیعت‌شناسی ابن سینا، کدام عبارت نادرست است؟

۱) شرور و نقایص طبیعی، زمینه ساز خیر و کمال طبیعت هستند.

۲) هر موجودی با توجه به طبیعت خود ضرورتاً به کمال می‌رسد.

۳) کشف ویژگی‌ها و روابط پدیده‌های عالم طبیعت، منجر به شکل‌گیری علوم طبیعی می‌شود.

۴) با توجه به بخشی از طبیعت نمی‌توان درباره آن داوری کلی کرد.

۲۷ - به ترتیب، هر یک از موارد زیر مربوط به کدام یک از تألیفات ابن سینا می باشد؟

- الف) نوعی فرهنگ نامه پزشکی است.
 ب) آخرین دیدگاه های ابن سینا در حکمت را شامل می شود.
 ج) ابواب مختلف حکمت در آن مندرج است.
 د) دارای بیست جزء و شامل ۲۸ هزار مسئله بوده که در حمله غزنویان به اصفهان به غارت رفته و تنها چند جزء آن باقی مانده است.

۱) قانون - اشارات و تنبیهات - دانشنامه علایی - انصاف

۲) شفا - دانشنامه علایی - اشارات و تنبیهات - انصاف

۳) قانون - انصاف - اشارات و تنبیهات - دانشنامه علایی

۴) شفا - اشارات و تنبیهات - انصاف - دانشنامه علایی

۲۸ - کدام عبارت با علم الهی سازگار نیست؟

۱) وقایع ویرانگر نیز برای جهان لازم است.

۲) بدی ظاهری ممکن است مانع کمال شود.

۳) هر چیز در جهان اثری خاص دارد.

۴) همه وقایع برای رسیدن به اعتدال است.

۲۹ - کدام گزینه مطابق با طبیعت شناسی ابن سینا نیست؟

۱) عالم طبیعت در ذات خود رو به سوی مقصدی دارد.

۲) اجزای این عالم هر کدام ذات و طبعی دارند که منشأ و مبداء حرکت و تحولات است.

۳) طبیعت هر شیء آن را به سوی خیر و کمال مطلوبش می برد.

۴) آنچه ظاهراً شر و بدی است، در نظم کلی جهان تأثیر مثبت دارد.

۳۰ - کدام گزینه مفهوم بیت زیر را به طور بهتری با فلسفه ی ابن سینا مرتبط می سازد؟

«پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت آفرین بر نظر پاک خطا پوشش باد»

۱) در حقیقت همه ی فصول برای حفظ اعتدال در طبیعت در پی یکدیگرند.

۲) طبیعت هر شیء، آن را به سوی خیر و کمال سوق می دهد.

۳) همه ی بدی های ظاهری، در واقع زمینه ساز خیر و کمال بیش تر در طبیعت اند.

۴) موجودات بر طبق علم الهی یعنی همان عنایت اند.

۳۱- کدام یک از عبارات زیر توصیف درست تری از شناخت طبیعت از دیدگاه ابن سینا ارائه می دهد؟

- ۱) شناختی است که به مدد عنایت الهی حاصل می شود.
- ۲) شناختی است که از طریق تجربه و آزمایش حاصل می شود.
- ۳) شناختی که غایت آن شناختن حقیقت و باطن طبیعت و پدیده های هستی است.
- ۴) شناختی است که از طریق قواعد تجربی و عقلی به دست می آید.

۳۲- کدام عبارت را می توان از دیدگاه ابن سینا در طبیعت شناسی نتیجه گرفت؟

- ۱) همه موجودات طبیعی، دارای طبیعتی خاصی هستند که براساس حرکات و تحولات آنها شکل می گیرد.
- ۲) تحقیق در ماورای طبیعت، دانشمند را از روابط میان پدیده ها آگاه می کند و به خشوع در برابر حق و ا می دارد.
- ۳) با توجه به اینکه نظام عالم احسن است. داوری در مورد وقایع مخرب طبیعی که خیرند یا شر، غیر ممکن است.
- ۴) وجود هر موجود طبیعی، از جهانی خیر است و از جهانی دیگر شر؛ اما در مجموعه عالم، وجودش جز خیر نیست.

۳۳- کدام گزینه درباره امری که به کمال نهایی طبیعت کمک می کند، صحیح است؟

- ۱) همان شر و بدی های باطنی هستند که با دقت در ذات اشیا درک می شوند.
- ۲) ممکن است در نگاه ظاهری شر و بدی به نظر برسند اما در حقیقت این گونه نیست.
- ۳) ضرر و زیانی را به طبیعت وارد نمی کنند، چه به صورت ظاهری چه به صورت باطنی.
- ۴) ممکن است این امور با نظم کلی جهان سازگار نباشد، اما به صورت باطنی موجب کمال آن شود.

۳۴- کدام گزینه با عبارت زیر هماهنگ نیست؟

طبیعت مرتبه ای از هستی است که رو به مقصد خاصی دارد.

۱) روی همه خوبان جهان بهر تماشا	دیدیم ولی آینه روی تو دیدیم
۲) تا مهر رخت بر همه ذرات بنابید	ذرات جهان را به تکاپوی تو دیدم
۳) ره عقل جز پیچ بر پیچ نیست	بر عارفان جز خدا هیچ نیست
۴) هر عاشق دیوانه که در جملگی تست	بر پای دلش سلسله موی تو دیدم

۳۵- کدام گزینه با توجه به طبیعت شناسیابن سینا نادرست است؟

- ۱) عنایت خداوند تنها علت پیدایش جهان نمی باشد.
- ۲) اجزای جهان به طور مستقل و جدای از کل نگریسته نمی شوند.
- ۳) طبیعت شیء همیشه آن را به کمال و غایت خود نائل می کند.
- ۴) کسب خشوع در برابر طبیعت، ناشی از نگریستن به رابطه آن با خداوند است.

۳۶- کدام عبارت درباره شرّ و بدی در طبیعت با طبیعت شناسیابن سینا مطابق دارد؟

- ۱) شرّی در جهان وجود ندارد زیرا همه نقص ها و بدی ها توهمی بیش نیست.
- ۲) با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان طبیعت نمی توان درباره آن داوری کلی کرد.
- ۳) چون این نظام، بهترین نظام ممکن است نمی تواند هیچ گونه شرّی در آن راه یابد.
- ۴) شرّ و بدی که در جهان وجود دارد با نظام کلی جهان هماهنگ نیست.

۳۷- کدام گزینه با عبارت زیر ناهماهنگ است؟

تمام بدی های ظاهری در جهان، در حقیقت برای اعتدال آن لازم هستند.

- ۱) هر چه هست از قامت ناساز بی اندام ماست ورنه تشریف تو بر بالای کس کوتاه نیست
- ۲) زهرمار، آن مار را باشد حیات نسبتش با آدمی باشد ممات
- ۳) هر دو گونه نقش استادی اوست زشتی او نیست آن رادی اوست
- ۴) چو بر شکست صبا زلف عنبر افشانش به هر شکسته که پیوست تازه شد جانش

۳۸- کدام عبارت با دیدگاه هایابن سینا سازگاری بیشتری دارد؟

- ۱) شناخت جهان طبیعت به مدد مشاهده، استقرا، روش تجربی و براساس اصول عقلانی امکان پذیر می شود.

- ۲) مشاهده دقیق، استقرا و آزمایش های مکرر، دانشمند را به یک بینش کلی نسبت به مراتب وجود می رساند.

- ۳) با بررسی و مطالعه تجربی تک تک موجودات جهان، وجود یک مبدأ که خالق نظام احسن است، اثبات می شود.

- ۴) هر یک از موجودات عالم، طبیعتی دارد که هم آثار آن موجود را تعیین می کند و هم منشأ آثار کل عالم طبیعت می شود.

۳۹- کدام عبارت در مورد روش اشراقی صحیح نیست؟

- ۱) در مقایسه با عرفان و تصوف به برهان چندان بهانمی دهد.
- ۲) بحث از وجود را با سیر و سلوک قلبی همراه ساخته است.
- ۳) هدف فیلسوف اشراقی، به تجربه درونی و شهودی رساندن هر چیزی است که با بحث و استدلال بدان دست یافته است.
- ۴) در این روش، استدلال محض بی حاصل است.

۴۰- کدام گزینه در خصوص زندگی سهروردینادرست است؟

- ۱) مؤسس حکمت اشراقی بود.
 - ۲) حکمة الاشراق در توضیح حکمت مشاء نوشته شد.
 - ۳) تحصیلات خود را در مراغه آغاز کرد.
 - ۴) به مقامات عالی عرفان و برترین درجات حکمت رسید.
- ۴۱- به اعتقاد شیخ اشراق، حکیم متأله کسی است که است.

- ۱) بین معرفت ظاهری و فلسفه استدلالی، توافق عقلی برقرار کرده
 - ۲) به تصفیة نفس پرداخته و درون را به نور معرفت روشنی بخشیده
 - ۳) به معرفت ظاهری دست یافته و در فلسفه استدلالی به کمال رسیده
 - ۴) در صور برهانی به حد کمال رسیده و به اشراق و عرفان هم دست یافته
- ۴۲- کدام فیلسوف کوشید حکمت استدلالی را با چاشنی کشف و شهود قلبی به کمال رساند؟

- ۱) ابن سینا
- ۲) ابن رشد
- ۳) فارابی
- ۴) سهروردی

۴۳- در مورد حکمت اشراق کدام عبارت صحیح نیست؟

- ۱) فیلسوف اشراقی، تحقیق فلسفی به شیوه استدلالی محض را بی حاصل می داند.
- ۲) حکیم اشراقی، بحث از وجود است ولی استدلال را با به سیر و سلوک همراه می سازد.
- ۳) کوشش فیلسوف اشراقی بر آن است که هر چه را بر پایه عقل استوار سازد، با ذائقه دل نیز دریابد.
- ۴) در مقایسه با تصوف، این به برهان چندان بهانمی دهد.

۴۴- در فلسفه سهروردی مشرق مغرب و مغرب وسطیه ترتیب کدام است؟

① محل فرشتگان مقرب - عالم ماده - آمیختگی نور و ظلمت

② عالم عقول - عالم ماده - جهان تاریکی

③ عالم عقول - جهان تاریکی - عالم ماده

④ عالم ماده - آمیختگی نور و ظلمت - محل فرشتگان مقرب

۴۵ - کدام مورد بیان ویژگی از اوصاف حکیم متأله نیست؟

① خلیفه خدا روی زمین است.

② حقایق را به واسطه عقول از مصدر جلال دریافت می کند.

③ هیچ گاه جهان از چنین حکیمی حالی نیست.

④ هر گاه جهان از تدبیر چنین حکیمی الهی خالی بماند، ظلمت بر جهان سایه افکند.

۴۶ - درباره روش فلسفی سهروردی کدام عبارت درست است؟

① فلسفه نور و اشراق ایران باستان را ترویج کرد.

② در حکمت اشراق بحث از وجود است که روش آن سیر و سلوک قلبی است و استدلال عقلی

در آن جایی ندارد.

③ سیر و سلوک روحانی و قلبی بدون تربیت عقلانی گمراه کننده است.

④ حکمت استدلالی این سینا را با عرفان اسلامی تلفیق و حکمت اشراق را پایه گذاری کرد.

۴۷ - اصطلاحات زیر در فلسفه سهروردیه ترتیب با کدام گزینه مطابق دارد؟

«مشرق جهان - خداوند - مغرب وسطی - واقعیت اشیاء»

① محل فرشتگان مقرب - نور الانوار - آمیختگی نور و ظلمت - هستی

② نور مطلق - نور محض - عالم ماده - پرتو نور

③ نور محض - نور الانوار - آمیختگی نور و ظلمت - نور

④ پرتو نور - نور مطلق - عالم ماده - هستی

۴۸ - گروه دوم و سوم در تقسیم بندی افراد توسط سهروردی براساس مدارج دانایی شان، با کدام

گروه از افراد زیر شباهت دارند؟

① اشراقیون، عارفان ② مشائیان، عارفان ③ عارفان مشائیان ④ مشائیان، اشراقیون

۴۹ - به اعتقاد شیخ اشراق آنان که در درجه سوم از مدارج دانایی قرار گرفته‌اند، معرفت کاملی ندارند. کدام گزینه به کلمه‌ای اشاره کرده است که سهروردی به کار آنان نسبت داده است؟

- ۱ قطع این مرحله بی همراهی خضر مکن ظلمات است بترس از خطر گمراهی
- ۲ هر طرف رنجی دگرگون فرض کن آنگاه برو جز به سوی بی‌سوی‌ها کان دگر بی‌حاصلست
- ۳ سرانجام بستر بود تیره خاک بپرد روان سوییزدان پاک
- ۴ آفتاب از پی آن سجده که هر شام کند. چه زیان کرد از آن شاه که جان شد جسدش

۵۰ - کدام گزینه جای خالی را به درستی کامل نمی‌کند؟

«حکیم متوَّله از نظر سهروردی.....»

- ۱ امور و حقایق را بی واسطه، از فرشتگان دریافت می‌کند.
- ۲ جهان هیچ گاه از حکیمی که چنین باشد، خالی نیست.
- ۳ ممکن است ریاست واقعی جهان را در اختیار نداشته باشد.
- ۴ هر گاه جهان از تدبیر او تهی ماند، ظلمت و تاریکی چیره می‌شود.

۵۱ - کدام گزینه درباره حکمت اشراق نادرست است؟

- ۱ حکمت اشراق بر حقیقت نور استوار شده است.
- ۲ نور حقیقتی واحد است و فقط نور ظاهری را در بر نمی‌گیرد.
- ۳ به عقیده سهروردی، تکثر یافتن حقیقت، نوعی اجتماع نقیضین است.
- ۴ مراتب مختلف نور، در اصل و شدت نورانیت با یکدیگر اختلاف ندارند.

۵۲ - کدام گزینه با نظر سهروردی درباره مدارج دانایی، مطابق است؟

- ۱ فیلسوفان به دلیل استفاده از روش عقلی، بر عارفان برتری دارند.
- ۲ عرفا در دستیابی به معرفت نسبت به فلاسفه مشاء برتری دارند.
- ۳ کسانی که شهود قلبی را به استدلال عقلی برتریمی دهند در بالاترین مرتبه هستند.
- ۴ در هیچ یک از مدارج دانایی، گروهیافت نمی‌شود که صرفاً از شهود قلبی استفاده کند.

۵۳ - کدام مورد از ویژگی‌های حکیم متأله در نظر سهروردینمی باشد؟

- ① سزاوار ریاست تامه و خلافت خداست.
- ② جهان هیچ گاه از وجود او خالی نیست.
- ③ ممکن است جهان از تدبیر او بی بهره بماند.
- ④ امور و حقایق را بی واسطه، از فرشتگان دریافت می‌کند.

۵۴ - عبارات زیر در فلسفه سهروردیه ترتیب بر کدام مفاهیم اطلاق می‌شوند؟

«مشرق جهان - نور - مغرب وسطی - نور الانوار»

- ① نور محض - واقعیت موجودات - غلبه نور بر ظلمت - غایت تکاپوی جهان
 - ② غلبه نور بر ظلمت - واقعیت موجودات - عالم ماده - خالق جهان
 - ③ محل فرشتگان مقرب - عامل تمایز موجودات - آمیختگی نور و ظلمت - ذات نخستین
 - ④ آمیختگی نور و ظلمت - حقیقت وجودی - عالم ماده - خدا
- ۵۵ - سهروردی چه کسانی را حکیم متأله نامیده و کدام گزینه درباره حکمت اشراق نادرست است؟

- ① آنان که هم در صور برهانی به کمال رسیده‌اند و هم به اشراق و عرفان دست یافته‌اند - نوعی بحث از وجود است که تنها به نیروی عقل و ترتیب استدلال اکتفا نمی‌کند بلکه آن را با سیر و سلوک قلبی نیز همراه می‌سازد.
- ② آنان که در فلسفه استدلالی به کمالی رسیده‌اند ولی از ذوق و عرفان بهره‌ای ندارند - با احیای فلسفه نور و اشراق ایران پیش از باستان و تلفیق آن با عرفان اسلامی به وجود آمده است.
- ③ آنان که در فلسفه استدلالی به کمال رسیده‌اند ولی از ذوق و عرفان بهره‌ای ندارند - حکمتی است که اساس و بنیان آن اشراق است. اشراق نیز عبارت است از کشف و شهود.
- ④ آنان که هم در صور برهانی به کمال رسیده‌اند و هم به اشراق و عرفان دست یافته‌اند - فیلسوف اشراقی همه چیز را از طریق شهود قلبی و تجربه درونی به دست می‌آورد.

درس ۱۱: دوران متأخر

۵۶ - به ترتیب، هر یک از موارد زیر مربوط به کدام مرحله از عقل است؟

الف) در این مرحله، عقل مفاهیم و قضایای بدیهی را درک می‌کند.

ب) در این مرحله عقل شکوفا شده و با تمرین و تکرار، دانش‌هایی را کسب کرده است.

ج) در این مرحله انسان طوری بر دانش‌هایی که کسب کرده مسلط است که از هر کدام که بخواهد، می‌تواند استفاده نماید.

۱) عقل بالملکه - عقل بالفعل - عقل بالمستفاد

۲) عقل بالقوه - عقل بالفعل - عقل بالمستفاد

۳) عقل بالملکه - عقل بالمستفاد - عقل بالفعل

۴) عقل بالقوه - عقل بالمستفاد - عقل بالفعل

۵۷ - فلسفه کدام فیلسوف مسلمان را گاهی «فلسفه اصالت وجودی» می‌خوانند؟

۱) ابن سینا ۲) سهروردی

۳) ملاصدرا ۴) فارابی

۵۸ - در کدام گزینه ترتیب سیر و سلوک انسان به سوی کمال به درستی آمده است؟

۱) سفر از خلق به حق - سفر از حق به سوی خلق - سفر با حق و در حق - سفر در خلق با حق

۲) سفر از خلق به حق - سفر با حق و در حق - سفر از حق و به سوی خلق - سفر در خلق با حق

۳) سفر از خلق به حق - سفر در خلق با حق - سفر از حق و به سوی خلق - سفر با حق و در حق

۴) سفر با حق و در حق - سفر از خلق به حق - سفر از حق و به سوی خلق - سفر در خلق با حق

۵۹ - حمل دارای دو قطر مساوی، بر «مربع» از نظر نسبت، مانند کدام حمل است؟

۱) دوزنقه بر شکل

۲) متساوی الاضلاع بر مثلث

۳) مثلث بر دارای اضلاع

۴) دارای زاویه بر مستطیل

۶۰- کدام عبارت مورد اختلاف ابن سینا و ملاصدرا است؟

- ۱) انسان حقیقتی دو بعدی دارد.
 - ۲) روح، موجودی مجرد با ظرفیت بی پایان است.
 - ۳) روح موجودی غیرزمینی و از جنس مجردات است.
 - ۴) هر اتفاقی برای جسم رخ دهد، روح خبردار می شود.
- ۶۱- چرا می توان گفت فیلسوفان مسلمان، فرزندان دلیل هستند؟
- ۱) چون معیار اولیه قبول هر سخنی را استدلال می دانند.
 - ۲) چون عقل گرا هستند.
 - ۳) چون صرفاً به برهان عقلی محض باور دارند.
 - ۴) چون پذیرش باور دینی را نیازمند استدلال فلسفی می دانند.

۶۲- کدام مورد را می توان مبنای مشترک میان همه فیلسوفان مسلمان دانست؟

- ۱) پذیرش همه کارکردهای عقل
- ۲) برگزیدن عقل گرایی به جای تجربه گرایی
- ۳) بی اعتباری استدلال تجربی
- ۴) داشتن معیار عقلی برای هر استدلال

۶۳- به ترتیب، ملاصدرا در بخش های دوم و سوم کتاب الاسفار الأربعة به چه مباحثی پردازد و

بنیان دوم فلسفه صدرایی چیست؟

- ۱) توحید و صفات الهی - افعال خداوند و ربوبیت و حکمت الهی - وحدت وجود
- ۲) مباحث عمومی فلسفه - توحید و صفات الهی - اصالت وجود
- ۳) توحید و صفات الهی - افعال خداوند و ربوبیت و حکمت الهی - اصالت وجود
- ۴) افعال خداوند و ربوبیت و حکمت الهی - مباحث عمومی فلسفه - وحدت وجود

۶۴- به چه دلیل فیلسوفان مسلمان را نمی‌توان به دو گروه عقل گرا و تجربه گرا تقسیم کرد و چرا این فیلسوفان گفته‌اند «ما فرزندان دلیل هستیم»؟

۱) زیرا عموم آنان همه کارکردهای عقل و انواع استدلال را در جایگاه خود روش درستی دانستند - استدلال‌های عقلی معیار اولیه قبول یا رد هر حکم است.

۲) زیرا عموم آنان عقل گرا بودند و استدلال تجربی را معیار قبول یا رد هر حکمی دانستند - هر نظر درست علمی مبتنی بر استدلال است.

۳) زیرا عموم آنان همه کارکردهای عقل و انواع استدلال را در جایگاه خود روش درستی دانستند - هر نظر درست علمی مبتنی بر استدلال است.

۴) زیرا عموم آنان عقل گرا بودند و استدلال تجربی را معیار قبول یا رد هر حکمی دانستند - استدلال‌های عقلی معیار اولیه قبول یا رد هر حکم است.

۶۵- از نظر فیلسوفان مسلمان در چه صورت میان استدلال عقلی و وحی تعارض به وجود می‌آید؟
۱) در صورتی که انسان از توانمندی نامحدود عقلی خود استفاده کامل را ببرد به شناختی فراتر از وحی و معارض با آن دست می‌یابد.

۲) استفاده از قوه استدلال در مسائل دینی، لاجرم به تعارض عقل و وحی خواهد انجامید؛ زیرا استدلال خطاپذیر است.

۳) تفاوت حیطة عقل و وحی باعث می‌شود تا در صورت دخالت عقل در حوزه دین، این تعارض ایجاد شود.

۴) تنها استفاده نادرست از استدلال می‌تواند باعث ایجاد تعارض بین داده‌های وحیانی و دستاوردهای عقلانی گردد.

۶۶- در ارتباط با این عبارت از ملا صدرا کدام گزینه صحیح است؟
«امکان ندارد که احکام و قوانین دین حق و روشن الهی با دانش و معرفت یقینی و قطعی در تقابل باشد ...»

۱) عقل و شهود و وحی ممکن است به حقایق مختلفی برسند.

۲) ما انسان‌ها ممکن است از استدلال عقلی درست استفاده نکنیم و به نتایج نادرست برسیم.

۳) نتایج استدلال عقلی قطعی و همیشگی هستند.

۴) گاهی میان استدلال ما و وحی تعارض وجود خواهد داشت و باید به وحی عمل کنیم.

۶۷- کدام گزینه مطابق با نظر فیلسوفان اسلامی در رابطه با عقل و وحی و شهود به عنوان ابزارهای شناخت می باشد؟

- ۱) مبنای معارف دینی عقل است و عقل در هیچ شرایطی خلاف دین نمی فهمد.
- ۲) حقیقت ایمان مستقل از بررسی های عقلی، هر چند اقناعی نباشد اما ما را به سعادت نزدیک می کند.
- ۳) تلاش های علمی انسان می توانند به کاستن از تعارضات ظاهری میان گزاره های عقلی و وحی نبویاری برسانند.
- ۴) ما می توانیم با هر یک از طرق عقل و شهود و وحی مستقلاً به تبیین حقیقت پردازیم و به یافته های خود مطمئن باشیم.

۶۸- در صورتی که برخی از دستاوردهای عقل با داده های وحی متعارض به نظر برسند، با توجه به نظرات ملاصدرا، کدام احتمال مطرح نمی شود؟

- ۱) در دستاوردهای عقل خطایی رخ داده است.
- ۲) برخی از داده های وحی را به درستی نفهمیده ام.
- ۳) آنچه را که به اشتباه، داده وحی تصور کرده ایم، داده وحی نیست.
- ۴) وقتی دستاوردهای عقل، با قرآن و سنت متعارض به نظر رسد، باید عقل را کنار گذاشت.

۶۹- کدام گزاره با اصول فلسفی ملاصدرا مطابقت دارد؟

- ۱) وجود در خارج اصالت دارد و ماهیت نه ذهنی است و نه خارجی.
- ۲) هر وجودی با تعینی خاص در خارج هست و از این تعین خاص مفهوم وجود به دست می آید.
- ۳) آنچه واقعیت خارجی را تشکیل می دهد وجود است که با ماهیت وحدت دارد.
- ۴) واقعیت خارجی مصداق مفهوم وجود است و حقیقت وجود واحد و دارای مراتب است.

۷۰- با توجه به نظام فلسفی ملاصدرا کدام عبارت درست است؟

- ۱) برهان خاص ملاصدرا در اثبات خدا، فقط با در نظر گرفتن اصالت وجود، وحدت حقیقت و مراتب داشتن آن، قابل فهم و تبیین است.
- ۲) ملاصدرا براساس سه اصل اصالت و وحدت وجود و مراتب داشتن آن، نظام جهان را تبیین می‌کند و حق را غنی بالذات و خارج از این نظام می‌داند.
- ۳) براساس اصل اصالت وجود، تنوع و کثرتی که در موجودات جهان وجود دارد، حاکی از وجود های مختلفی است که همگی از وجود یگانه‌ای هستی گرفته‌اند.
- ۴) تفاوت ملاصدرا با عارفان در مسئله وحدت حقیقت وجود این است که وی آن را مستدل می‌کند و نشان می‌دهد که کثرت، به جنبه ماهوی موجودات باز می‌گردد.

۷۱- مبنای بحث «اصالت وجود و اصالت ماهیت» کدام گزینه است؟

- ۱) تعیین ملاک نیازمندی معلول به علت
 - ۲) تجزیه واقعیت یگانه در ذهن، به دو مفهوم جداگانه
 - ۳) پذیرش وجود واقعیت‌های مستقل از ذهن
 - ۴) تبیین منشأ اختلاف موجودات از نظر خواص و آثار
- ۷۲ - اطلاق اصالت به یکی از دو مفهوم وجود و ماهیت در فلسفه ملاصدرا مبتنی بر چه پیش فرضی است؟

- ۱) واقعیت خارجی چیز بیشتر نیست.
- ۲) وجود و ماهیت در مصادیق خود با هم مغایرت دارند.
- ۳) وجود جنبه وحدت و ماهیت جنبه تمایز موجودات است.
- ۴) مفهوم وجود و ماهیت در خارج یکی است.

۷۳- با پذیرش مبنای اصالت وجود و اعتباری بودن ماهیت در نظر ملاصدرا کدام گزینه درست است؟

- ۱) ماهیت بر هیچ مصداقی اطلاق نمی‌شود. ۲) در تغییرات اشیاء ماهیت آن‌ها ثابت است.
- ۳) حقیقت اشیاء متغیر و غیر ثابت است. ۴) ماهیت اشیاء در واقع همان وجود آن‌هاست.

۷۴ - این برهان ارسطو در اثبات خداوند که «هر جا خوب تر وجود دارد، خوب ترینی هم هست.» به مبانی فکری کدام فیلسوف مسلمان نزدیک تر است؟

① میرداماد

② ابن سینا

③ فارابی

④ ملاصدرا

۷۵ - کدام گزینه با توجه به اصول فلسفی ملاصدرا صحیح است.

① با توجه به ذات اشیاء نمی توانیم از کثرت آن ها سخن به می ان آوریم.

② ماهیت هر چیز همان حقیقتی است که تعینات خارجی به آن تعلق دارد.

③ کثرت در وحدت است و وحدت در کثرت است.

④ درجات وجودی هر چیز به این برمی گردد که از نور بهره برده باشد یا از تاریکی

۷۶ - وحدت واقعیت خارجی، مستقیماً موجب درک کدام یک از موارد زیر می شود؟

① واقعیت خارجی مابه ازای ماهیت است یا وجود.

② وجود و ماهیت مغایر یکدیگر هستند.

③ وجود اصالت دارد و ماهیت فرع بر وجود است.

④ وجود جنبه مشترک بین موجودات و ماهیت جنبه اختصاصی آنهاست.

۷۷ - ملاصدرا کدام عبارت را می پذیرد؟

① اصالت وجود می گوید اگر برای مثال یک کبوتر را در نظر بگیرید، مایا زاء واقعیت، وجود این

کبوتر است و کبوتر بودنش، همان وجود داشتنش است.

② ذهن عادی چنین می فهمد که در جهان ماهیت هایی مانند انسان و اسب و شیر هست که

مفهوم مشترک وجود را به نحو یکسان از آن ها می فهمیم.

③ هنگامی که زرد آلویی را جلوی چشمان خود می گیریم و با دقت به آن می نگریم، ذهن ما

وجود زرد آلو را هم، از زرد آلو بودن آن نتیجه می گیرد.

④ حقیقت مانند کانون نور است که هم نور ضعیف و هم نور قوی در آن هست و ترکیب نور

قوی و نور ضعیف، همان ترکیب ماهیت و وجود است.

۷۸ - کدام عبارت با نظرات ملاصدرا سازگار است؟

- ① آنچه اصیل است، وجود است و ماهیت انتزاعی است، یعنی هیچ گونه واقعیتهایی ندارد.
- ② میان وجود و ماهیت، وجود امری واقعی و ماهیت مفهومی ساخته و پرداخته ذهن افراد است.
- ③ ذهن عادی و طبیعی انسان، در مسئله اصالت وجود یا ماهیت، حقیقت را وارونه نشان می‌دهد.
- ④ وحی و شهود را باید در فلسفه به همان نحوی به کار گرفت که عقل و استدلال به کار می‌روند.

۷۹ - کدام گزینه با اصول فلسفی ملاصدرا مطابقت ندارد؟

- ① اصالت وجود به معنای ذهنی بودن در جهان خارج نیست.
- ② از تعیین خاص مفهوم ماهیت، وجود انتزاع می‌شود.
- ③ واقعیت خارجی مابه ازای مفهومی دو مراتب است که منشأ اثر می‌باشد.
- ④ وحدت وجود و ماهیت، سبب معنا بخشی به مفهوم اصالت می‌شود.

درس ۱۲: حکمت معاصر

۸۰ - کتاب‌های «شرح دعای سحر» و «سر الصلاة» به ترتیب از کیست؟

- ① علامه طباطبایی، امام خمینی
- ② امام خمینی، امام خمینی
- ③ امام خمینی، علامه طباطبایی
- ④ علامه طباطبایی، علامه طباطبایی

۸۱ - حاصل مذاکرات با علامه طباطبایی دو جلد کتاب تحت عنوان و است.

- ① هانری گربن - «شیعه»، «نهایة الحکمة»
- ② ادوارد براون - «شیعه»، «رسالت تشیع»
- ③ ادوارد براون - «شیعه»، «نهایة الحکمة»
- ④ هانری گربن - «شیعه»، «رسالت تشیع»

۸۲ - کدام گزینه نادرست است؟

- ① کسانی که کمتر اهل اندیشه ورزی هستند زندگیشان به تقلید از دیگران می‌گذرد.
- ② بسیاری از افراد مبنا و ریشه خوبی برای ساختمان اندیشه‌ای خود انتخاب کرده‌اند، اما قدرت عقلی تفکری لازم را ندارند.
- ③ گروهی از افراد نیز هم ریشه درخت فکری را به درستی انتخاب کرده‌اند و پایه‌های استواری برای نظام فکری خود ساخته‌اند و هم با دقت فراوان، شاخ و برگ‌های استواری از آن ریشه استخراج کرده‌اند.

④ کسانی که کمتر اهل اندیشه ورزی هستند یک نظام فکری مشخص شده برای خود دارند.

۸۳ - حاصل مذاکرات علامه طباطبایی با هانری کربن دو جلد کتاب تحت عنوان..... و بود و پاورقی‌های کتاب را نوشته است.

- ① شیعه - رسالت تشیع - اصول فلسفه و روش رئالیسم - شهید مطهری
- ② بدایه الحکمۃ - نهایه الحکمۃ - رسالت تشیع - علامه طباطبایی
- ③ شیعه - رسالت تشیع - تفسیر المیزان - شهید مطهری
- ④ بدایه الحکمۃ - نهایه الحکمۃ - اصول فلسفه و روش رئالیسم - شهید مطهری